

EN LA MORT D'UN ESCRIPTOR APASSIONAT

Terenci del Nil: el falcó ha volat

Jordi Clos

President de la Fundació Arqueològica Clos

Quan a l'antic Egipte hom anunciava que "el falcó havia volat", el poble entenia que el seu faraó es disposava a entrar en el més enllà. Però en aquest indret remot el rei no hi trobaria la mort, sinó tot al contrari, una regeneració que li permetria viure eternament. Amb Terenci Moix passa el mateix. La seva obra literària és un llegat que, igual que les piràmides, romandrà per sempre entre nosaltres, si bé amb una diferència: les piràmides són testimonis muts de la història d'Egipte, mentre que els llibres de Terenci Moix parlen amb saviesa, amb passió i amb tota cura descriptiva de la civilització faraònica, com si realment ell hagués estat en carn i ossos un egipci. De fet, és probable que en Terenci hagués preferit néixer a Alexandria més que no pas a Barcelona.

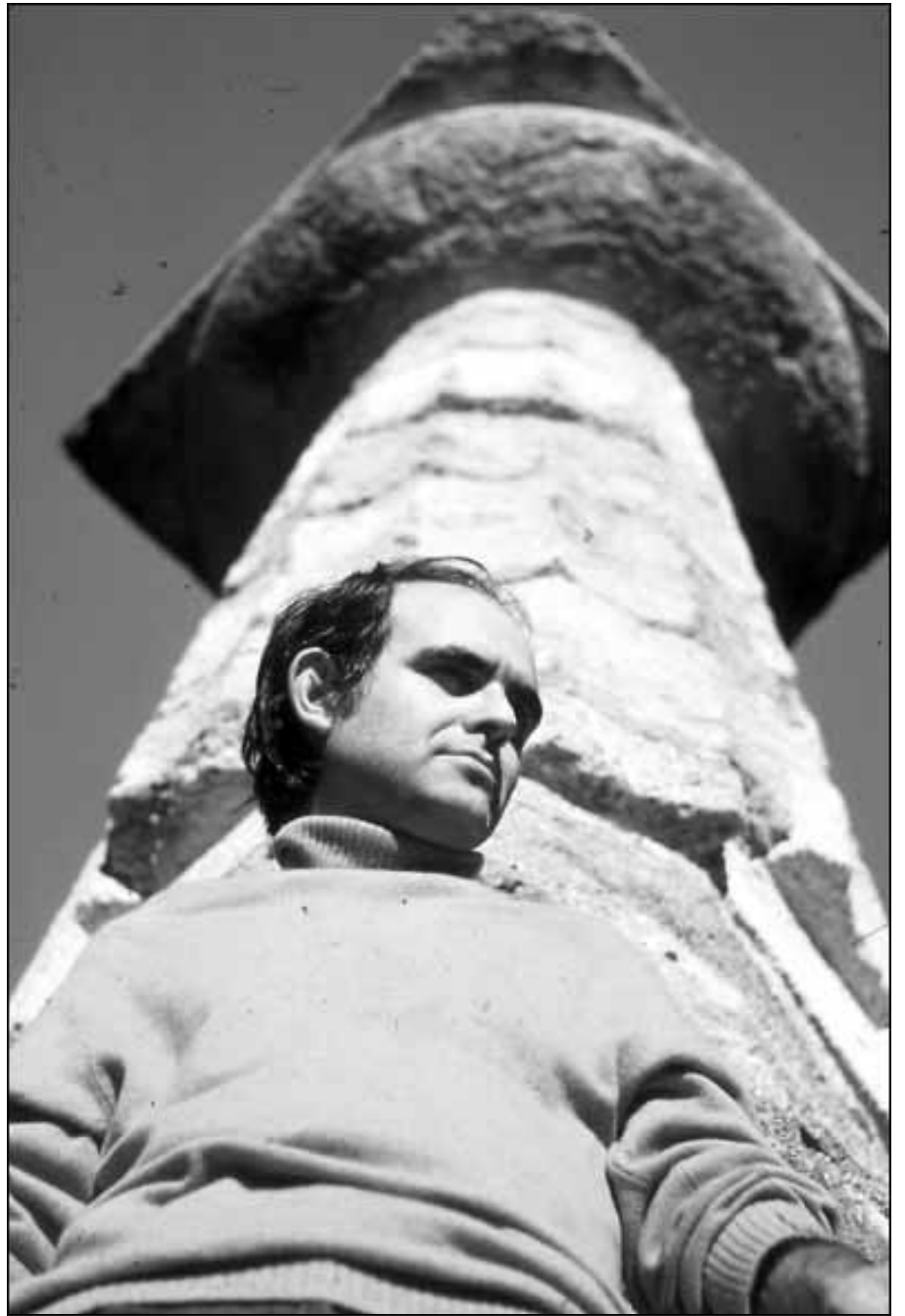
Per nosaltres és una sort, però, que fos la nostra ciutat la que donés a llum un ésser tan estimat com fou en Terenci. La fascinació per l'Antic Egipte l'uní molt estretament al Museu Egipci de Barcelona, el qual visità en diverses ocasions i pel qual mostrà un interès no només com a novel·lista, sinó també com a veritable amic.

Per aquest motiu, la col·laboració entre Terenci Moix i la Fundació Arqueològica Clos ha donat exemples formidables d'aquesta estima conjunta per Egipte. Curiosament, fou en Terenci qui en el primer aniversari de la meua Fun-

dació, l'any 1994, aconsellà agafar la mítica pel·lícula polonesa *Faraón* com a referent cinematogràfic per als nostres actes de celebració. Anys després, cap al 1999, ens va voler acompanyar a l'estrena del film *Misteris d'Egipte* a l'Imax de Barcelona. Recordo també quan en Terenci es fotografià en dues ocasions amb pectorals de la meua col·lecció. La segona vegada va aparèixer a premsa no fa gaire temps, i he de confessar que vaig tenir la sensació de tenir davant meu el retrat d'un autèntic sacerdot egipci.

Però al Terenci no li feia falta caracteritzar-se amb maquillatge, amb un mocador *nemes* o amb una calba perquè sentís en primera persona l'Antic Egipte. Ell duia el País del Nil molt a dins seu de forma innata. Ja fos com a veritable *enfant terrible* a la seva última novel·la, *El arpista ciego*, o en el Terenci exquisit que convertia *No digas que fue un sueño* en un dels èxits més rotunds de la literatura espanyola dels nostres temps, el cert és que en Terenci Moix ha estat molt més que un escriptor enamorat d'Egipte. Amb els seus nombrosos títols dedicats al món egipci ha contribuït vivament a difondre entre el gran públic el coneixement de l'Antic Egipte.

Hem d'aprendre a viure amb el dolor de no tenir entre nosaltres a Terenci del Nil. Però, com ell mateix digué a *La herida de la esfinge* "[...] al llarg dels segles també les esfinxs aprenen a cicatritzar [...]"

Terenci Moix, un enamorat de l'Antic Egipte

Redacció

BARCELONA

Terenci Moix va ser un reconegut mitòman. Un malalt de la mitomania. Aquella inclinació malaltissa a inventar va ser l'arma per construir un univers ric i particular. Al voltant del cosmos de Terenci Moix hi voleïaven, entre molts altres, dos grans mites. Dues dives que no tenien res a veure amb la mentida i la fabulació. Dues dives de carn i ossos. Una, l'actriu Núria Espert, l'eterna encarnació de la tragèdia clàssica, i l'altra, Montserrat Caballé, soprano lírica d'òpera, un drama per ser representat amb el text cantat.

Deixant de banda l'adoració que Moix sentia per les dives reals, era coneguda l'estreta amistat que els unia. La tragèdia ha commogut dramàticament les dues deesses. Núria Espert va manifestar ahir "estar atordida per la notícia de la seva mort. Saps que arribarà, però quan arriba no t'ho acabes de creure. Ara estic apesurada, després arribarà el buit". Montserrat Caballé va recordar que ens resta "l'herència meravellosa de la seva amistat, a part

La passió per les dives

Terenci Moix i Núria Espert a la presentació de 'Salomé' a Barcelona l'any 1985

del que ens ha deixat com a escriptor i com a persona".

"Ha ajudat molta gent sense soroll ni dramatismes, explicant les seves pròpies experiències, des de la llibertat més absoluta", va recordar ahir Espert, tot afegint que era una persona "meravellosa, alegre, plena de llum. Una llum que fa tanta falta en aquest país tan gris". Montserrat Caballé va recordar que "tot el que ha dit i fet forma part de la nostra ciutat. Forma part del nostre sentit". "Un home lliure, honest, conseqüent i progressista", va afegir Espert. Potser la seva mort és una gran tragèdia, però, com va dir Caballé, "ell no se n'ha anat, no se n'anirà mai. Està en el nostre cor, present en tot moment".

NÚRIA ESPERT

"Era una persona meravellosa, alegre, plena de llum. Una llum que fa tanta falta en aquest país tan gris"

MONTSERRAT CABALLÉ

"Tot el que ha dit i fet forma part de la nostra ciutat. Forma part del nostre sentit"